



Uitgifte

Repertoriumnummer 2021 /
Datum van uitspraak 2 december 2021
Rolnummer 2020/AB/559
Beslissing waartegen beroep 19/707/A

Uitgereikt aan

op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

OCMW - leefloon

tegensprekelijk arrest

definitief

kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 8°, Ger. W.)

W. V.,

appellant,

tegen

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN LEUVEN, met zetel te 3000 LEUVEN, A. Vesaliusstraat, 47, geïntimeerde, vertegenwoordigd mr.

**

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het volgend arrest uit:

Gelet op de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder op:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken door de arbeidsrechtbank te Leuven op 24 juli 2020, 2e kamer (A.R. 19/707/A)
- het verzoekschrift tot hoger beroep, neergelegd ter griffie op 15 september 2020,
- de neergelede conclusies,
- de voorgelegde stukken.

**

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet op de openbare zitting van 4 november 2021.

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING

1.

De heer W. V. had, dat wordt als dusdanig niet betwist, een verhouding met mevrouw D. en had de intentie met om haar een gezin te vormen. In 2018 en 2019 heeft hij ook bij mevrouw D., die een sociale woning betrok, onderdak gekregen (andere periodes was hij dakloos). Dit hield verband met het feit dat de heer W. V. een gevangenisstraf met een enkelband moest uitzitten en daarvoor een vaste verblijfplaats moest hebben, die hij kreeg bij mevrouw D., waar hij ook gedomicilieerd werd.

Bij vonnis van 26 maart 2019 heeft de vrederechter te Leuven, op vordering van de sociale huisvestingsmaatschappij Dijledal, de huurovereenkomst ten laste van mevrouw D. ontbonden, met verplichting om het goed te verlaten binnen de maand na de betekening van het vonnis.

Mevrouw D. werd dakloos vanaf 10 mei 2019. Met de hulp van het ocmw, de schuldbemiddelaar van mevrouw en haar begeleider werd een noodoplossing gevonden voor diens opvang en verblijf. Zij kon, in het kader van een overeenkomst genoemd “overeenkomst bezetting ter bedde” tijdelijk wonen in een leegstaand complex, dat vroeger een sociale huisvesting was en dat voorlopig onder hoede stond van een maatschappij Camelot. De sociale huisvestingsmaatschappij had met de vennootschap Camelot een overeenkomst gesloten, waarbij het leegstaande pand voorlopig kon gebruikt worden voor noodopvang.

De overeenkomst werd enkel afgesloten met mevrouw D. Zij diende een vergoeding te betalen van € 350 per maand.

Mevrouw D. gaf, in een document dat los stond van de bezettingsovereenkomst, wel het recht aan de heer W. V. om het restant van zijn elektronisch toezicht (tot 10 juli) uit te oefenen in de woning die zij betrok.

2.

Op 23 augustus 2019 vroeg de heer W. V. een leefloon aan bij het ocmw Leuven als dakloze.

Bij beslissing van deze 1 oktober 2019 heeft het ocmw deze aanvraag afgewezen met als motivering: “weigering toekenning op basis van voldoende gezinsinkomsten”. Het ocmw ging er daarbij impliciet vanuit dat er sprake was van een samenwoning tussen de heer W. V. en mevrouw D, zodat rekening diende gehouden te worden met het inkomen van mevrouw D. die een ziekteuitkering ontving waarvan het bedrag hoger was dan het leefloon voor een gezin.

De heer W. V. was overigens vanaf 12 september 2019, op basis van een onderzoek door de wijkagent, ambtshalve ingeschreven op het adres waar mevrouw D. woonde. (Deze

ambtshalve inschrijving is door de heer W. V. betwist bij de bevoegde diensten van de FOD Binnenlandse Zaken. Uiteindelijk kwam geen beslissing tussen omdat inmiddels de woonsituatie gewijzigd was en een beslissing dus geen nut meer had).

3.

Bij verzoekschrift van 31 december 2019 heeft de heer W. V. de beslissing van het ocmw betwist voor de arbeidsrechtbank te Leuven. Bij vonnis van 24 juli 2020, ter kennis gebracht bij gerechtsbrief van 28 augustus 2020 en gewezen bij verstek ten aanzien van de heer W. V., heeft de arbeidsrechtbank de vordering als ongegrond afgewezen.

Bij verzoekschrift van 15 september 2020 heeft de heer W. V. hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

DE ONTVANKELIJKHEID

Het hoger beroep is ingesteld in overeenstemming met de wettelijke procedurebepalingen en binnen de wettelijke termijn. Het is ontvankelijk.

BEOORDELING

1.

De heer W. V. betwist dat hij met mevrouw D. samenwoonde in de zin van artikel 14,1° van de wet van 26 mei 2002 op de maatschappelijke integratie. Hij ontkent niet dat hij een relatie had met mevrouw D. maar betwist dat, in de periode waarop zijn aanvraag betrekking had, er sprake was van samenwoning.

De heer W. V. stelt dat hij zich, om te voorkomen dat zijn vriendin een inbreuk zou plegen op de “bezettingsovereenkomst” (met als gevolg dat zij haar woonst zou kunnen verliezen of een veel hogere bezettingsvergoeding zou moeten betalen onverenigbaar met haar inkomen), zich zo georganiseerd had dat dat hij altemeerend kon verblijven bij mensen uit zijn netwerk en slechts occasioneel bij zijn vriendin kwam. Ter ondersteuning legt hij een aantal verklaringen voor van personen die hem regelmatig onderdak verleenden in de betwiste periode. Hij betwist dat hij, op constante of regelmatige wijze, onder één dak woonde met mevrouw D.en betwist eveneens dat hij met haar een gemeenschappelijk huishouden zou hebben.

Hij betwist ook dat zijn persoonlijke spullen in de woning van mevrouw D opgestapeld waren in een slaapkamer die gebruikt werd als bergruimte. Mevrouw D. heeft een volwassen zoon die regelmatig bij haar blijft overnachten in deze kamer

De heer W. V. betwist verder zijn ambtshalve inschrijving in de bevolkingsregisters op het adres van mevrouw D. op 12 september 2019. Deze inschrijving is gebeurd na twee huisbezoeken van de wijkagent, die echter geen duidelijk verslag heeft opgesteld van zijn vaststellingen. Hij heeft deze ambtshalve inschrijving dan ook betwist voor de bevoegde dienst van de FOD Binnenlandse Zaken, die echter geen beslissing heeft kunnen nemen voordat zijn woonsituatie en die van mevrouw D veranderde.

2.

Het ocmw Leuven vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis.

Het ocmw verwijst naar de ambtshalve inschrijving en verder naar een huisbezoek uitgevoerd door de maatschappelijk assistenten waarbij de samenwoning werd vastgesteld. De heer W. V. zou overigens in het kader van het sociaal onderzoek en in gesprekken bij het ocmw hebben aangegeven dat hij samenwoonde met mevrouw D.

Het ocmw Leuven verwijst verder naar de aanwijzingen die door de eerste rechter weerhouden werden, in het bijzonder het feit dat de heer W. V. het adres van mevrouw D. zou aangegeven hebben als zijn verblijfplaats in het kader van zijn elektronische strafuitvoering, de vaststellingen van de wijkagent en de woonstkeuze die de heer W. V. deed bij mevrouw D. in het kader van de procedure voor de arbeidsrechtbank.

3.

Overeenkomstig artikel 14 van de wet van 26 mei 2002 wordt onder samenwonen verstaan “het onder hetzelfde dak wonen van personen die hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen”.

Deze omschrijving van het begrip samenwoning is identiek aan deze die van toepassing is in het kader van de werkloosheidsreglementering, meer bepaald artikel 59 van het ministerieel besluit van 26 november 1991.

In de vroegere rechtspraak van het Hof van Cassatie in verband met deze laatste bepaling, werd geoordeeld dat het voldoende was om tot samenwoning te besluiten dat er door de samenwoning een economisch voordeel ontstond.

Recent is het Hof van Cassatie op deze rechtspraak terug gekomen

In zijn arrest van 9 oktober 2017 (S.16.0084.N/3 – Juridat) oordeelde het Hof:

“Om te kunnen besluiten dat twee of meer personen die onder hetzelfde dak wonen hun huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk regelen en dus samenleven, is vereist, maar volstaat het niet, dat zij een economisch- financieel voordeel behalen door een woning te delen. Daarvoor is tevens vereist dat zij ook taken, activiteiten en andere huishoudelijke aangelegenheden, zoals het onderhoud van de woonst en eventueel het inrichten ervan, de was, de boodschappen, het bereiden en nuttigen van de

maaltijden gemeenschappelijk verrichten en daarvoor eventueel financiële middelen inbrengen.

De rechter oordeelt in feite of de huishoudelijke aangelegenheden hoofdzakelijk gemeenschappelijk geregeld worden. “

Deze rechtspraak werd door het hof (Franstalige kamer) bevestigd in verschillende arresten van 22 januari 2018. In zijn arrest nr. S.17.0024.F/12 hernam het Hof van Cassatie de motivering van het arrest van 9 oktober 2017 en voegde er nog aan toe (eigen vertaling):

“Het volstaat niet dat zij de gemeenschappelijke levensruimtes en de kosten van het verblijf delen, gemeenschappelijk enkel de kosten van de huur en van het verblijf regelen, en daaruit een economisch en financieel voordeel halen”.

Vermits het gaat om een tekst is die identiek is aan art. 14 van de wet van 26 mei 2002, dient de recente rechtspraak van het Hof van Cassatie toegepast te worden, te meer nu deze rechtspraak, anders dan de vroegere rechtspraak, veel meer aansluit bij de bewoordingen van de toepasselijke tekst.

4.

Indien twee personen op hetzelfde adres ingeschreven zijn, worden zij, tot bewijs van het tegendeel, geacht onder hetzelfde dak te wonen. De heer W. V. werd, door een beslissing van 25 oktober 2019 van het College van Burgemeester en Schepenen, vanaf 12 september 2019 ambtshalve ingeschreven op het adres van mevrouw D. Deze inschrijving gebeurde op verzoek van de dienst bevolking en na aanvraag van een politieonderzoek. In deze aanvraag werd aan de politie gevraagd om een “grondig onderzoek ter plaatse uit te voeren en zijn bevindingen mee te delen”.

Bij nalezing van de vaststellingen van de politie, moet tot de conclusie gekomen worden dat geen reëel onderzoek werd uitgevoerd naar de hoofdverblijfplaats van de heer W. V.. De politieagent beperkt er zich toe te vermelden dat bij een onderzoek naar de reële verblijfplaats van mevrouw D. op 12 augustus 2019 de heer W. V. daar werd aangetroffen en dat dit ook het geval was bij een onderzoek naar de brandveiligheid samen met de brandweer op 25 september 2019. Het blijkt niet dat de politieagent een effectief onderzoek, al was het maar in het kader van een grondig gesprek waarvan de inhoud wordt weergegeven, naar het samenwonen heeft gedaan. De agent heeft enkel vastgesteld dat de heer W. V. tweemaal ter plaatse was bij een onderzoek bij mevrouw D, wat op zich niet volstaat om te besluiten tot een samenwoning. Het onderzoeksverslag vermeldt verder dat er een onderzoek zou geweest zijn op 23 augustus en 14 augustus 2019 maar dat de heer W. V. niet “thuis” was.

Op basis van een dergelijk onderzoek kan geen vermoeden van samenwoning worden weerhouden.

5.

De enige gegevens waarop het ocmw steunt (of die worden meegedeeld) zijn deze opgenomen in het sociaal verslag van 1 oktober 2019. Uit het sociaal verslag blijkt, en dat is ook nooit betwist, dat er een relatie bestond tussen de heer W. V. en mevrouw D. en dat beiden een samenwoning voor ogen hadden van zodra zij over een gepaste woongelegenheden konden beschikken (ze waren ingeschreven als koppel bij verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen). Uit het sociaal verslag blijken echter weinig concrete elementen die op een effectieve samenwoning, op het ogenblik van de aanvraag en op het ogenblik van de beslissing, wijzen. Uit de verklaring van mevrouw D. dat het rampzalig zou zijn indien het koppel als samenwonende zou beschouwd worden, omdat dan de bezettingsvergoeding voor het pand zou verdubbelen, kan niet zonder meer een erkenning afgeleid worden dat er reeds een effectieve samenwoning was.

De vaststellingen van het verslag spreken de verklaringen van de heer W. V., gestaafd door schriftelijke, met de hand geschreven verklaringen, niet tegen dat hij slechts af en toe bij mevrouw D. bleef slapen en voor het overige alternerend onderdak kreeg via een klein netwerk van personen.

Er werd ook maar één huisbezoek afgelegd waarvan geen afzonderlijk verslag wordt voorgelegd. Uit het sociaal verslag kan alleen worden afgeleid dat op dat ogenblik de heer W. V. inderdaad bij zijn vriendin aanwezig was en dat er in de woonkamer een slaapzetel stond die voor twee personen kon gebruikt worden. Er is geen systematische ondervraging gebeurd naar de wijze waarop een gemeenschappelijk huishouden georganiseerd werd, noch is er op dat ogenblik een ondervraging gebeurd naar de frequentie van het verblijf van de heer W. V. in de woning van mevrouw D.

6.

Het feit dat mevrouw D. aanvaard heeft dat de heer W. V. tijdens de uitvoering van zijn enkelbandstraf zijn woonplaats bij haar mocht vestigen, is op zich geen voldoende bewijs. Uit de verklaring blijkt dat het maar om een tijdelijke toelating betrof tot 10 juli 2019, dus buiten de periode waarop de aanvraag leefloon betrekking heeft. Evenmin doorslaggevend is het feit dat de heer W. V. voor de indiening van zijn verzoekschrift woonplaatskeuze deed op het adres van mevrouw D. Deze keuze kan precies het gevolg zijn van de dakloosheid van de heer W. V.

6.

Het bestreden vonnis dient dan ook hervormd te worden.

Aan de heer W. V. dient een leefloon als alleenstaande toegekend worden vanaf de datum van de aanvraag (23 augustus 2019) tot op het ogenblik dat hij met zijn vriendin effectief is kunnen gaan samenwonen. De heer W. V. stelt in zijn verzoekschrift die datum vast op 31 mei 2020, maar uit de gegevens van het rijksregister, bijgebracht door het openbaar ministerie, blijkt dat de heer W. V. reeds op 15 mei 2020 gedomicilieerd was in de nieuwe woonst.

Het leefloon dient dan ook toegekend worden voor de periode van 23 augustus 2019 tot 15 mei 2020.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Gelet op het eensluidend mondeling advies van mevrouw advocaat-
generaal, waarop repliek van het ocmw Leuven,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond. Hervormt het bestreden vonnis en opnieuw wijzend,

Verklaart de oorspronkelijke vordering ontvankelijk en gegrond en veroordeelt het ocmw Leuven tot toekenning aan de heer W. V. van een leefloon als alleenstaande voor de periode van 23 augustus 2019 tot 15 mei 2020.

Veroordeelt, in overeenstemming met artikel 1017, al. 2 van het Gerechtelijk Wetboek, het ocmw Leuven tot de kosten van het hoger beroep, begroot in hoofde van de heer W. V. op O € Veroordeelt het ocmw Leuven tot betaling van een bijdrage van € 20 voor het Fonds voor juridische tweedelijsbijstand



Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit :

, plaatsvervangend magistraat,
, raadsheer in sociale zaken, werkgever,
, raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider,
Bijgestaan door , waarnemend griffier-hoofd van dienst

De heer , raadsheer in sociale zaken, werkgever, verkeert in de onmogelijkheid om dit arrest te ondertekenen.

Overeenkomstig artikel 785 Ger. W., wordt dit arrest ondertekend door , plaatsvervangend magistraat en voorzitter van deze kamer en , raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbeider.

, waarnemend griffier-hoofd van dienst.

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 2 december 2021 door

, plaatsvervangend magistraat,
, waarnemend griffier-hoofd van dienst